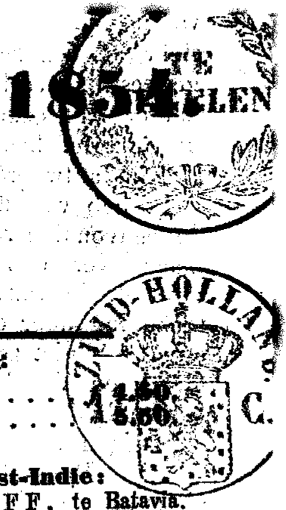
N°. 327. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

WOENSDAG 14 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50
Voor de overige steden des Rijks . . . . . „ 5.50

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 70, Ned. Cour.

Op het oogenblik, dat de stembus door het geheele land is geopend, — en terwijl dus geen tijd meer over is, om te wederleggen — onderneemt de *Amsterdamsche Courant* de stoute poging, om te betoogen, dat het Ministerie veel, zeer veel heeft gedaan.

Onze lezers herinneren zich — en onze lezers niet alleen, maar de geheele Natie — dat wij, sterk door bewijzen en grondige tegenspraak niet vreezende, lang vóór de verkiezingen in bijzonderheden hebben aangetoond, dat het Ministerie *niets* heeft uitgerigt. De *Amsterdamsche Courant* heeft er op gezwegen, gelijk trouwens een tegenbetoog de juistheid onzer bewijzen slechts te duidelijker zou doen uitkomen. Nu echter, op den *laatsten* dag, terwijl niemand meer zou *kunnen* tegenspreken, spreekt de *Amsterdamsche*. Het constateren van deze lichtschuwende manoeuvre is, inderdaad, voldoende, om het gehalte van het geleverde betoog te leeren kennen.

Wij zullen derhalve in geene wijdloopige tegenspraak treden, en alleen naar onze artikelen *„Wat heeft het Ministerie uitgevoerd?„* (Nis. 310—14) verwijzen, met verzoek, om daaraan het artikel der Amsterdamsche te toetsen.

Om evenwel de *eerlijke* wijs te doen uitkomen, waarop de *Amsterdamsche*, op den laatsten dag, zonder dat tegenspraak mogelijk zij, de kiezers inlicht, zullen we slechts één staaltje mededeelen. Onder de titels, waarop, volgens haar, het Ministerie mag aanspraak maken, ten bewijze van zijn ijver en zijne werkzaamheid, telt de *Amsterdamsche* de volgende wetten op:

Regeling van het Muntwezen in West-Indie;

Bouwen, planten en aanleggen van andere werken binnen zekeren afstand van de vestingwerken van den Staat;

Bekrachtiging der overeenkomst met de Handelmaatschappij;

Opheffing der paardenposterij;

Reglement op het beleid der regering in Nederlandsch Indië;

Bijdrage voor het uitwateringskanaal van Grave naar den Amer, enz.

Al deze wetten nu zijn, *onder het vorig Ministerie* GEHEEL *gereed geweest*!

Maar niet slechts dat het Ministerie door *de Amsterdamsche* gesierd wordt met de veêren van het vorige bewind: zij gaat nog verder. De wetten van het vorige Ministerie worden dienstbaar gemaakt, om de hoogere belangstelling van het *tegenwoordige* Ministerie boven die van het vorige in het algemeen welzijn te verkondigen! Dat is eene onbeschaamdheid, waarschijnlijk zonder tweede voorbeeld.

Wat zegt *de Amsterdamsche?*

> Ook de aangevraagde bijdrage voor het uitwateringskanaal van Grave naar den Amer, vermelden wij hier, omdat de voorstanders van het vorige ministerie steeds hoog opgeven hetgeen door dat ministerie verrigt werd tot bevordering van den aanleg van wegen, kanalen, middelen van vervoer en van gemeenschap enz. Het tegenwoordig ministerie zal gewis daarin niet achter blijven. Zijne ontwerpen nopens den Rijnspoorweg, het Haarlemmermeer, het stoomgemaal aan den IJssel en het bedoelde kanaal kunnen vooreerst tot bewijs daarvan strekken.

De wet, houdende bijdrage voor het uitwateringskanaal van Grave naar den Amer, was niet alleen gereed onder het vorig Ministerie; de Kamer is daarvan reeds gesaisisseerd geweest.

Zijne ontwerpen nopens den Rijnspoorweg en het Haarlemmermeer. Wat zijn zij? Wat het laatste betreft aanwijzing van gelden voor die onderneming, krachtens eene vroegere wet; wat het eerste betreft aanwijzing van gelden, krachtens eene overeenkomst, *door het vorig Ministerie* tot stand gebragt!

Wij zullen niets meer daar bij voegen. Hetgeen we aanhaalden als bewijs van *eerlijkheid* der *Amsterdamsche* behoeft geene verdere toelichting. Met een medelijdend schouderophalen beantwoorden wij daarom het betoog, krachtens hetwelk, op rekening van den *ijver* en de *werkzaamheid* van het Ministerie gebragt wordt de arbeid, die door *speciale commissiën* verrigt moet worden in zake van emancipatie, visscherijen en regterlijke organisatie!!

Te Utrecht is een zonderling spel gespeeld. Men heeft daar het anti-revolutionnaire lid der Kamer, den heer VAN ASCH VAN WIJCK willen weren.

Welk middel heeft men daartoe gebezigd? Een *oneerlijk* middel; en wij zouden het betreuren wanneer, op die wijze, de toeleg gelukken zou. Elk oneerlijk middel wordt door onze verachting getroffen.

De bekende reactionnair, de trouwe geestverwant van mannen als BAUD, VAN RAPPARD en GEVERS, de burgemeester KIEN, werd gesteld tegenover den heer VAN ASCH VAN WIJCK. Om dezen kandidaat te bevoordeelen heeft men, ja, getrouw het schadelijke van het anti-revolutionnaire stelsel aangetoond; maar bovendien den heer KIEN eene kleur geleend, die hij verafschuwt, zoo hij namelijk getrouw is gebleven aan zijne antecedenten; en er is geene enkele reden, om dit in twijfel te trekken.

De heer KIEN werd namelijk, in eene te Utrecht algemeen verspreide brochure, voorgesteld als toegedaan de meest constitutionnele beginselen; als voorstander van al datgene, waartegen hij vroeger met woord en stem heeft gestreden; als bevorderaar van vrijheid in handel, nijverheid en politiek, die steeds des heeren KIEN's meest schrikbarende nachtmerrie's is geweest. En niet het minst heeft het ons verwonderd, toen wij zelfs de *beginselen* en de *argumenten* van het dagblad „de Grondwet„ zagen gebruiken ter ondersteuning van de candidatuur van een man, die steeds de tegenvoeter van de constitutionnele partij mogt genoemd worden.

Wij zouden gewenscht hebben, dat de heer VAN ASCH VAN WIJCK niet herkozen werd, om te worden vervangen door een echt constitutionneel man; maar wanneer de heer KIEN zijne plaats moest gaan vervullen, en het vaderland daardoor van de *scylla* in de *charybdis* zou vervallen, dan wenschen wij nog liever het behoud van het aftredende lid. En dit te meer, daar het ons, voor de eer der Natie, zou bedroeven, dat, met goed geluk, door oneerlijke middelen op haar gevoel was gewerkt.

De Nederlander tracht in No. 1208 de anti-revolutionnaire partij te verdedigen tegen het verwijt, „dat zij „van enkele uitdrukkingen in de vorige ontwerpen op „het *Armbestuur* een kwaadwillig misbruik heeft ge„maakt.„

Zij beroept zich op den heer THORBECKE, die in den aanvang zijner rede van 12 Mei slechts sprak van *achtingswaardig vooroordeel* en van *misleiding en partijzucht*.

„Er was dus,„ zegt *de Nederlander*, „volgens den „vorigen Minister, slechts tweederlei oorzaak van af„keuring zijner voordragt.„

De heer THORBECKE heeft meer gezegd dan waarop *de Nederlander* zich beroept; bijv. in de zitting van 12 Mei:

„De liefdadigheid, zegt men, moet niet worden *ge„organiseerd*. Ik antwoord tweeërlei.

„Vooreerst, die reden kan, tegen de kerkelijke „regeling, tegen de kerkelijke reglementen worden ge„keerd. Of wilt gij de diakonien zonder regels hoege„naamd laten werken?„

„De liefdadigheid moet niet worden georganiseerd, „en dat brengt gij in verband met een groot woord, „met een schrikbeeld, met de *charité légale*, met „*staatsarmenzorg*.„

„Dergelijke woorden te gebruiken, Mijnheer de Voor„zitter, komt mij vooral in deze vergadering, waar „hetgeen wij zeggen weêrklinkt over het geheele land, „meer dan bedenkelijk voor; dergelijke woorden, waar„aan zoo ligt zeer verschillende begrippen worden ge„hecht. *Charité légale*, in den regel zal die zoo worden „begrepen, dat, waar die heerscht, aan den noodlij„lijdende een individueel regt op onderstand jegens den „Staat wordt verleend. Maar hecht aan *charité légale*, „aan staatsarmenzorg een ander begrip, de vervulling „van den pligt van den Staat, om, zonder een indivi„duelen eisch op onderstand, aan iemand hoege„naamd toe te kennen, de noodige maatregelen „te nemen, om de armoede te weren, en ik geloof, „dat men onder de verstandige menschen de stemmen „tellende, evenzeer meerderheid zal hebben als in het „andere geval, zoo men het eerste begrip voorstond, „de minderheid.„

De anti-revolutionnaire partij achtte het in haar belang meer passend, de woorden zonder nadere omschrijving als partijleuzen tegen de ontworpen armenwet te bezigen: *„geen charité légale; geen Staatsarmenzorg.„*

In het voorloopig verslag van 7 September 1852 las men:

„Vele leden zagen in de hoofdstrekking dier wet, „zoo als *sommigen* het uitdrukten, *den Napoleontischen „centralisatie-geest*, of wel *het stelsel van het alvermogen „van den Staat* te zeer gehuldigd.„

De strekking van dit wetsontwerp was niet anders dan wat thans door *de Nederlander* in No. 1210 wordt erkend:

„Voorzeker, de Regering is bevoegd, *algemeene regels „te stellen omtrent hetgeen*, zonder inbreuk op de regten „van anderen, onder haar bereik valt; elke kring, zelfs „de huisselijke kring, is aan de werking *dezer* algemeene „regels ondergeschikt; *deze* ondergeschiktheid kan zeer „wel met *antonomie* en *vrijheid* bestaan.„

Aan dusdanig en soortgelijk handelen heeft de anti-revolutionnaire partij regtmatig verdiend, dat *de Amsterdamsche Courant* het afscheid *niet* heeft doen vergezeld gaan „van eene dankbetuiging voor bewezene gewigtige „diensten of soortgelijke verzekering van hoogachting „en vriendschap„; maar dat onvriendelijke bejegening en spotternij haar van alle zijden ten deel vallen.

Een hommel onder 't mom der bije,
Bederft een edele maatschappije.

Nederlanderachtigheden.

Eene zelfregtvaardiging van „de Nederlander.„

Ik heb, ingevolge mijn vroeger voornemen, het blad van den heer Groen niet geantwoord, toen het (in n°. 1205) een nieuwe poging had beproefd, om den indruk der *„Eerlijkheden van de Nederlander„*, zoo mogelijk, te verzwakken. Zwijgen was, meende ik, op zulk eene zelfregtvaardiging het welsprekendst antwoord. Nu echter *de Nederlander* over zijn vermeende zegepraal een triomfzang gaat zingen, — nu hij *de Grondwet* op hoogen toon om de publiekmaking van die *Eerlijkheden* durft veroordeelen, — nu wordt het tijd, dat loflied der eigengeregtigheid te doen verstommen.

De zaak in quaestie is deze:

Ik had het illoijaal genoemd, dat de heer Groen, te midden eener ernstige polemiek met Vreede over het karakter van Joh. Valckenaer, zich niet ontzien had, door eene luimige kantteekening, die ieder ongepast zal noemen, voor verdere „loijale en doeltreffende„ discussie den weg af te snijden. Ik had het illoijaal genoemd, dat de heer Groen — niet tevreden met Valckenaer's woorden: „O, mijne burgers! ik heb een afgrijzen van alle bloedvergieten„ als ijdel geklap en schijnschoone klanken te beschouwen, — zich niet ontzien had, ten overvloede in eene noot de vernuftige gissing nog te wagen: „dat het Valckenaer welligt enkel om ophangen was te doen geweest.„

En wat repliceerde nu *de Nederlander?*

— Dat ik de woorden van den heer Groen uit hun verband had gerukt. De eerlijke schrijver van de *Eerlijkheden* had behendig het stilzwijgen bewaard over een brief van Valckenaer aan Schimmelpenninck, te midden van diezelfde polemiek met Vreede door *de Nederlander* publiek gemaakt, en waarin het „ophangen„

van eenige hoofden der Oranje-partij wordt voorgesteld als een zaak, die in 1795 zeer wenschelijk was geweest. De eerlijke schrijver had behendig verzwegen, dat de kantteekening van den heer Groen in Valckenaer's brief haar historischen grond had.

Mijn antwoord op die aantijging kan kort zijn.

Ik heb van dien brief geene melding gemaakt, om de eenvoudige reden, dat ik niet over den *oorsprong*, maar over den *aard* van Groen's kantteekening een oordeel uitsprak, en omdat de illoyauteit van die kantteekening door de vermelding van haar oorsprong volstrekt — niet zou zijn weggenomen. De strijd tusschen Groen en Vreede liep over het karakter, over heel de persoonlijkheid van Joh. Valckenaer. Vreede wees op V.'s eigen woorden, ten bewijze dat hij geen bloeddorstige Robespierre was geweest (woorden, waarmeê al zijne daden in overeenstemming zijn). Tegen de juistheid van die meening kwam Groen nu op. Hij bragt Vreede een brief in herinnering, waarin V. het betreurt, dat er in 1795 niet enkele „hoofden" der aristocratie waren opgehangen. Maar wat was nu de illoyauteit? Dat hij de woorden tegen de door Vreede meêgedeelden, overstelde? Immers neen; — hij had er regt toe. Of soms, dat hij uit dat vertrouwelijk schrijven het bewijs putte, hoe Valckenaer, gelijk zoo véél liberalen, zijn opregt gemeenden afkeer van bloedvergieten zou hebben overwonnen wanneer het maar bevorderlijk kon zijn aan de verwezentlijking van zijne politieke idealen? O neen! ook dat zou niet illoijaal zijn geweest. Maar dit was de illoyauteit van den heer Groen, die we in onze *Eerlijkheden* poogden te brandmerken: dat hij naar aanleiding van die woorden Valckenaer in de verdenking van verregaande huichelarij poogt te brengen; — *dit*, dat hij die *in het openbaar* gesproken woorden: „ik heb een afgrijzen van alle bloedvergieten" voorstelt als een bedriegelijken wiegezang, gebezigd om het domme, goed-geloovige volk voor zijne bloeddorstige plannen de oogen te sluiten; — *dit*, dat hij vrijheid meende te hebben, om nu Valckenaer af te schilderen als een man, die er studie van gemaakt had om op gemoedelijken toon *O!* en *Ach!* te zeggen, als een „demophilus", die geen middel te onheilig rekende, om zijne zelfzuchtige bedoelingen te bereiken; — *dit*, dat hij zich niet ontzien had, Valckenaer's edele woorden: „ik heb een afgrijzen van alle bloedvergieten!" in verdenking te brengen door de onwaardige spotternij, dat hij welligt niets anders dan *ophangen* beoogd had, en op luimigen toon — die den tegenstander van alle verdere polemiek moest afschrikken — de nagedachtenis van een eerlijk man te bezwalken. Dàt noemden we, in onze *Eerlijkheden*, illoijaal en weinig geschikt, om lojale en doeltreffende polemiek te bevorderen. We zien niet in, hoe die uitspraak door eene verwijzing naar Valckenaer's brief aan Schimmelpenninck in het minst wordt verzwakt.

Het is met *deze* zelfregtvaardiging van *de Ned.*, gelijk het met zijne zelfregtvaardiging was toen ik uit zijn eigene woorden aanleiding had genomen, om de anti-revolutionnaire partij als een heimelijk vijand van de „gelijkheid der gezindheden" voor te stellen. Ook toèn beweerde het blad van den heer Groen, dat ik behendig iets verzwegen had. Toèn had ik verzwegen, dat de woorden, waarin ik eene heimelijke bestrijding van de grondwettige gelijkheid der gezindheden meende te zien, ontleend waren aan een artikel, dat *juist-tegen* reactionnaire velleïteiten gerigt was. Och ja! aan een artikel, waarin die gelijkheid tegen *de Schildwacht* in bescherming werd genomen; — wel te verstaan, als eene bepaalde „*ongerijmdheid*", wier gevolgen op politiek terrein men als „*exceptie*" en „*anomalie*" moest dulden. Ook toèn had ik behendig iets verzwegen, waardoor mijne beschuldiging eêr versterkt dan verzwakt werd.

Mij lust het niet, een woord verder aan *de Ned.* te verspillen. Ik meen het mijne gedaan te hebben, om voor de stelselmatige oneerlijkheid der antirevolutionnaire partij mijnen landgenooten de oogen te openen. Ik meen feiten in herinnering gebragt te hebben, geschikt, om de steeds toenemende antipathie tegen die partij te versterken en tot het ontnemen van den overwegenden invloed, dien ze sints eenigen tijd op de leiding van 's Lands zaken heeft, te nopen. De uitkomst zal weldra leeren, in hoever het meerendeel der Protestansche kiezers van vergeeflijke vooringenomenheid en ongegronde ingenomenheid is teruggekomen. De uitkomst zal weldra leeren, in hoever het meerendeel der Protestantsche kiezers van eene verdere coalitie met de anti-revolutionnairen wezenlijk afkeerig is; — althans, in hoe ver ze zich zelven de vraag hebben voorgelegd of ze in het belang van het Protestantisme — dat tegen de kripto-katholieke beginselen, die Groen c. s. op het gebied der Kerk in praktijk zoeken te brengen, een onverzoenlijken strijd voert, en dat bij de wering van staats-secteschoolen zulk een hoog belang heeft — pligtmatig handelen met, b. v., hunne stem uit te brengen op Groen en Mackay, liever dan op van Zuijlen en Dullert.

11 Junij 1854. *De Schrijver van de Eerlijkheden.*

Buitenland.

ENGELAND.

In de zitting van het Hoogerhuis van jl. Vrijdag is door lord Aberdeen medegedeeld, dat lord John Russell door H. M. benoemd is tot voorzitter van den kabinetsraad, maar dat hij tevens met de leiding der werkzaamheden van het lagerhuis zal belast blijven. De overige veranderingen, die ten gevolge der oprigting van een afzonderlijk ministerie van oorlog in de zamenstelling van het Britsche Ministerie zullen komen zijn nog niet officieel bekend.

Lord John Russel heeft ten gevolge der aanneming van een bezoldigd staatsambt opgehouden lid te zijn van het Lagerhuis, waarin hij sedert lang Londen vertegenwoordigt. Bij een adres van den 9 dezer, heeft hij de kiezers van de City uitgenoodigd hem te herkiezen.

Dat adres luidt als volgt:

Mijne Heeren!

Daar het H. M. heeft behaagd, het voorzitterschap van den raad aan mij op te dragen, is mijne plaats in het Parlement vacant geworden. Terwijl ik u verzoek de vereerenswaardige betrekking van een uwer vertegenwoordigers te vervullen, acht ik het niet noodig mijn verleden gedrag voor u bloot te leggen. Ik heb mijne goedkeuring aan niets gehecht, wat ik niet openlijk voor het oog der wereld zoude hebben gedaan; geene redevoering is door mij gehouden, die niet, althans in haren hoofdinhoud, door eene naauwlettende drukpers aan het publiek is medegedeeld. H. Ms. ministers zijn thans in eene ernstige worsteling gewikkeld. Eene groote militaire mogendheid tracht Europa onder het juk te brengen en zegt zich om het oordeel der beschaafde wereld niet te bekreunen. Wij hebben deze aanmatiging het hoofd geboden en hopen haren verderen gang te stuiten. Deze strijd heeft de aandacht van het volk dezes lands geheel tot zich getrokken. Wij allen wenschen een hechten, duurzamen en eervollen vrede. Doordrongen van de noodzakelijkheid om den oorlog voort te zetten tot dat zoodanige vrede is verkregen, dring ik aan op de eer van uwe ondersteuning en den voortduur van dat vertrouwen, hetwelk ik mij verheug gedurende een tijdvak van dertien jaren te hebben genoten. Ik heb de eer, enz.

Verder is in het Hoogerhuis door den hertog van New-Castle medegedeeld, dat er een corps is opgerigt, en inrigtingen gemaakt zijn, om gewonde manschappen van het Britsche leger van het slagveld te kunnen wegvoeren op de voor het behoud huns levens meest dienstige wijze. Hij voegde er bij, dat dit corps den 11den dezer uit Engeland zou vertrekken, en dat de nieuwe inrigting, naar hij verwachtte, voordeelig voor het land en een voorbeeld voor andere volken zijn zou.

— Den 10 dezer had de plegtige inwijding van het kristallen paleis te Sydenham plaats. Het was een echt nationaal feest. Van vroeg in den morgen af, stroomden duizenden met rijtuig of te voet derwaarts, en later was de weg op sommige oogenblikken met rijtuigen als overdekt. Ten elf ure opende zich de deuren van het kolossaal gebouw en stroomde de menigte binnen. Onder de eerst aanwezigen waren de Fransche Ambassadeur, Lord Russell graaf Aberdeen, lord Palmerston en verscheidene andere kabinets-ministers. Ten één ure verscheen de lord Major en de leden van den gemeenteraad van Londen, in hunne prachtige rijtuigen gezeten. Ongeveer gelijktijdig kwam eene deputatie aan, die voor het Comité voor de groote Parijsche tentoonstelling van 1855 benoemd was en de Fransche Natie vertegenwoordigde. Hoewel deze heeren in zeer eenvoedige rijtuigen gezeten waren, juichte de menigte hen luide toe.

De Koningin en het Hof reden ten 2 ure van het paleis van Buckingham af en bereikten ten 3 ure het kristallen paleis, onder het luid gejuich der menigte. Bij de aankomst der Koningin hief een koor van 800 zangers door muzijk begeleid, het God Save the Queen aan. Zij nam plaats op den zetel, die op eene verhevenheid te midden van het gebouw was opgerigt. Behalve prins Albert en de overige leden der koninklijke familie waren de koning van Portugal en de Hertog van Oporto in hare nabijheid gezeten. Zoodra de muzijk zweeg, las de voorzitter der directeuren H. M. een kort adres voor, in hetwelk de oorsprong en het doel der grootsche onderneming aangewezen werden. Nadat dit minzaan was beantwoord ving de optogt door al de voornaamste gedeelten van het paleis aan. Daarna hernam de Koningin haren zetel; de Aartsbisschop van Canterbury smeekte Gods zegen op de onderneming af; het orchest hief het *Hallelujah* aan. — H. M. verklaarde toen, met eene heldere stem, het Kristallen paleis geopend; het *God save the Queen* werd andermaal aangeheven, en nu verliet de stoet het paleis.

Onder de vele aanzienlijke tegenwoordigen waren al de vreemde Ambassadeurs en vele Pairs en leden van het Lagerhuis. Ook merkte men den Belgischen commissaris der tentoonstelling en deputatiën uit Belgie en Nederland, letterkundigen en kunstenaars op. Alles liep in de beste orde af.

— Volgens den officiëlen staat der finantien van Britsch-Indie, die dezer dagen aan het Lagerhuis is medegedeeld, bestaat bij dezelve thans een aanmerkelijk en toenemend batig slot. Het bedroeg 354,337 p. st. in het dienstjaar 1849—1850; 415,866 p. st. in 1850—1851; 531,265 p. st. in 1851—1852; en 639,465 p. st. in 1852—1853. Dit laatste cijfer is deels door zamenstelling van merkelijk gedane uitgaven en deels door raming verkregen; het zou veel grooter geweest zijn, indien de uitgaven niet waren vermeerderd door den oorlog in Birmah.

Dit batig slot is niet door vermindering der uitgaven, maar hoofdzakelijk door toeneming der openbare inkomsten verkregen, inzonderheid der belasting op den [illegible] Deze belasting wordt, gelijk men weet, voor [illegible] zienlijk deel van buitenlanders, en wel van de in[illegible] van China geheven, en heeft in de laatste 4 ja[illegible] middeld omstreeks 4 millioen pond st. aan de Indisch[illegible] kist opgebragt.

FRANKRIJK.

Men meldt uit Parijs, van 11 dezer, dat de Mo[illegible] een rapport behelst, betreffende de administratie de[illegible] grafen in Frankrijk. Daaruit blijkt, onder anderen [illegible] personeel, daaraan verbonden, nog verre van vol[illegible] dat de nachtdienst in de belangrijkste steden nog [illegible] worden uitgebreid; dat om het geheim der admi[illegible] correspondentie te verzekeren, gebruik zal worden [illegible] van een zeker cijfer.

Tegen het einde van dit jaar zullen alle prefect[illegible] Parijs verbonden zijn; thans bestaan in Frankr[illegible] 105 telegrafische bureaux.

Er worden nasporingen gedaan, ten einde de [illegible] van Morse met die van Boin te verbinden, waa[illegible] gemak zoude ontstaan.

Dit rapport is gevolgd door een decreet, waar[illegible] bepaald, dat de administratie van den telegraaf z[illegible] gesteld zijn uit een directeur-generaal, vier ins[illegible] generaal, twaalf hoofddirecteurs, honderd inspe[illegible] de verdere beambten voor de dienst.

Bij een ander decreet wordt de burggraaf [illegible] benoemd tot directeur-generaal der administratie [illegible]

ZWITSERLAND.

De *Oesterreichische Correspondenz*, een hal[illegible] orgaan van het Oostenrijksche gouvernement, [illegible] haar nommer van 9den dezer:

Naar wij vernemen, zal de in 1853 verordend[illegible] ming van het verkeer tusschen Lombardije en [illegible] sersche kanton Tessin, krachtens een besluit v[illegible] onzen Keizer, eerlang worden opgeheven, en [illegible] reeds de noodige maatregelen tot uitvoering van [illegible] sluit genomen. Die stremming was een politieke ve[illegible] maatregel, welke destijds volstrekt noodig was [illegible] jaren toch was Tessin bekend als de verzamelp[illegible] beruchtste opruijers van Italie, doch het gouve[illegible] wilde de stremming van het verkeer tusschen tw[illegible] streken, die door materiële belangen onderling [illegible] verbonden zijn, niet langer doen voortduren [illegible] strekt noodig was; zoodat het in de magt van [illegible] genootschappelijk bewind stond daaraan een ein[illegible] ken door afdoende waarborgen tegen het weder[illegible] men van zoodanige bezwaren te geven. Naar wij [illegible] men, zijn thans verzekeringen van dien aard ge[illegible] eene wijze, die het gouvernement des Keizers te [illegible] stellen en bewegen kon, om de afsluiting der Te[illegible] grenzen op te heffen.

« De verwijdering der Tessiner burgers van het [illegible] rijksche grondgebied wordt evenwel in stand ge[illegible] daar van de zijde der Tessinsche Overheden nog [illegible] eischte stappen niet gedaan zijn tot wegnemin[illegible] grieven, die gelegen zijn in de bekende uitze[illegible] kloostergeestelijken uit Tessin en in de inbreu[illegible] overheden op de regten van den Aartsbisschop van [illegible]

ZWEDEN EN NOORWEGEN.

De Koning en de Kroonprins zullen in de eers[illegible] van Stokholm vertrekken, om de troepen op [illegible] Gothland in oogenschouw te nemen.

ITALIE.

Brieven uit Rome van 4 Junij spreken nog [illegible] regtsgeding der moordenaars van graaf Rossi. M[illegible] dat dit geding door het Hoogste Geregtshof we[illegible] tigd. Men verkeert echter in het onzekere no[illegible] lot der veroordeelden. De gebruiken van dat land [illegible] mede, dat telken male, wanneer een vonnis, wa[illegible] doodstraf wordt uitgesproken, door het Hoogste [illegible] is uitgesproken, al de stukken van het regtsgeding [illegible] Souverein worden toegezonden, die, na ze onde[illegible] hebben, de stukken aan het Hof doet toekomen [illegible] vonnis ten uitvoer moet worden gelegd. De stu[illegible] het regtsgeding Rossi zijn aan den H. Stoel onde[illegible] maar nog niet van het Hof teruggezonden, zoo[illegible] het er voor houdt, dat er eene vermindering [illegible] zal worden toegekend.

De berigten van Italie zijn overigens uit het oog[illegible] openbare rust weinig voldoende. In het koningrij[illegible] in het hertogdom Modena, in Lombardije, en ook [illegible] heerscht steeds eene groote gisting. Men schijnt [illegible] weging te gemoet te zien. Men moet erkennen [illegible] schrijver uit die streken, dat de Regeringen van [illegible] landen niet verrigten, wat zij in haar eigen be[illegible] hoorden te doen, om die beweging te doen beda[illegible] aan de vorderingen van hunne onderdanen, die [illegible] opzigt billijk zijn, te gemoet te komen.

SPANJE.

Volgens berigten uit Madrid van 6 dezer, was [illegible] van eene oneenigheid tusschen den Minister van [illegible] en zijne ambtgenooten, ter gelegenheid van de be[illegible] van een militair hoofd. Men zegt, dat de Minister [illegible] kabinetsvraag van gemaakt, en zijn ontslag aan[illegible] heeft.

TURKIJE.

De laatst ontvangen telegrafische depêches zijn [illegible] gende:

PARIJS, 12 Junij. De *Moniteur* deelt uit Wee[illegible] berigt mede, dat de Russen zich in Moldavie za[illegible] ken, en dat dit schijnbaar ten antwoord strekt [illegible] Oostenrijksche troepen-beweging in Zevenbergen [illegible]

LONDEN, 12 Junij. De geheele Engelsche divisie ligte troepen bevindt zich thans te Varna.

BERLIJN, 12 Junij. De kolonel Manteuffel vertrekt eerstdaags naar Petersburg met eene nota ter ondersteuning van de uitn[illegible] Vorstendommen. Het gerucht van eene zamenkomst van den Koning met den Czaar van Rusland, is verzonnen.

MALTA, 7 Junij. De *Tunis* is bevracht, om eene legerafdeeling naar Varna over te brengen.

In de laatste dagen is het eiland aangedaan door 18 kanonneerbooten en 22 transportschepen, behoorende tot de Engelsch-Fransche vloot.

HAMBURG, 12 Junij. De admiraal Napier heeft met 14 schepen voor Sweaborg kanonschoten gewisseld met 10 Russische schepen, die men achter de versterkingswerken kon zien. Het eskader van Corry was naar Hargoë-Udd gestevend, alwaar een fregat was achtergebleven.

BUCHAREST, 6 Junij. De jeugdige graaf Orloff, is aan de gevolgen van de wonden, die hij bij gelegenheid van den aanval tegen Silistria heeft bekomen, overleden.

— Men schrijft uit Parijs, van 11 dezer, dat te Marseille de mail uit Oost-Indie is aangekomen; zij brengt ook tijdingen mede uit Malta, van den 7 Junij, waaruit blijkt, dat de bey van Tunis te Malta de noodige schepen heeft afgehuurd, om eene divisie hulptroepen van 10,000 man naar Varna te transporteren.

— De depêches uit Weenen van 10 dezer behelzen eenige nadere bijzonderheden over de nieuwe beweging, welke de Russische troepen in de Vorstendommen hebben aangevangen. Aan de echtheid daarvan wordt niet getwijfeld. Het Russisch leger in de Vorstendommen volbrengt eene regtwaartsche beweging, of voor het minst, in plaats van gelijk tot hiertoe zijne linie te behouden langs den Donau van Kalefat tot aan zee, schijnt het zich langs de rivier in eene regte lijn te scharen, en wel van af Silistria tot het N. uiteinde van Moldavie. Het hoofdkwartier van vorst Paskewitsch zal naar Jassy worden overgebragt, maar het leger zal evenwel een tweede middenpunt van den krijg behouden voor Silistria, waarvan het beleg, onder bevel van den generaal Dannenberg, zal worden voortgezet. Jassy zal het middenpunt van den oorlog in het Noorden zijn. Welke is nu de ware beteekenis van die beweging? Mag men de *Times* en de meeste der Fransche dagbladen gelooven, dan is zij tegen Oostenrijk gerigt. De Russen zouden hunne standplaatsen hebben veranderd, en zich op de grenzen van Zevenbergen en Gallicie bijeentrekken, om die beide Oostenrijksche gewesten te bedreigen. Volgens eene andere lezing moest men in die verandering van den stand der Russische troepen niet anders dan eene eerste schrede zien tot ontruiming der Vorstendommen, ten einde voldoening te geven aan de vorderingen der Duitsche Mogendheden. Een schrijven uit Parijs laat zich geheel in dien geest uit, en voegt er zelfs bij, dat het onderhoud van den keizer van Oostenrijk en den koning van Pruissen te Tetschen kan zijn veroorzaakt door de noodzakelijkheid, die er bestond, zich te verstaan, ten gevolge van den nieuwen toestand, die deze beweging tot ontruiming, waarvan het Weener-kabinet vooraf kennis droeg, voor de Regeringen van Pruissen en Oostenrijk heeft doen geboren worden. Men weet natuurlijk nog niets van het onderhoud, dat den 10den tusschen de Souvereinen der twee groote Duitsche Mogendheden heeft plaats gehad, en het is zelfs waarschijnlijk, dat er vrij lange tijd zal verloopen, voor dat men regt zal weten, wat daar gebeurd is, wat daar gezegd is, en wat er is gedaan, zoo men ooit er toe mogt geraken, dit naauwkeurig te vernemen. Het is waarschijnlijk, dat men te dien aanzien, zeer tegenstrijdige geruchten zal vernemen. Dit is nu reeds het geval; want de een meldt, dat het onderhoud in verband staat met eene beweging tegen de Oostenrijksche grensprovinciën, terwijl een ander verzekert, zij betrekking heeft tot de ontruiming der Vorstendommen. De Fransche *Moniteur* doet dit laatste vermoeden.

Terwijl sommigen aan het onderhoud van keizer Frans Josef en koning Frederik Willem IV eene vredelievende beteekenis geven, houden de dagbladen vol te beweren, dat de zending, die de generaal Mijerhoffer, uit naam van het Weener-kabinet, te Berlijn is gaan vervullen, van zeer oorlogzuchtigen aard is. Het zou het voornaamste gedeelte van het aanvallend en verdedigend verdrag van 20 April jl. betreffen: de vraag, namelijk, of een aanzienlijk gedeelte van het Pruissisch leger mobiel verklaard zal worden, om de Oostenrijksche krijgsmagt te ondersteunen? Volgens die dagbladen, zou aan het ministerie van Oorlog te Berlijn alles gereed zijn, om dien maatregel onverwijld ten uitvoer te leggen.

Men ziet dus, dat er, even als gisteren, omtrent de meeste punten slechts onzekerheid en tegenstrijdigheid bestaat. De berigten van het krijgstooneel zijn heden onbeduidend. Alleen heeft men uit een Weener blad eenige verstaanbare bijzonderheden ontvangen over den laatsten strijd, die te Silistria gevoerd is. Daaruit blijkt, dat men dagelijks, van af den 23sten, en vooral van den 27sten tot den 31sten uitvallen of aanvallen gedaan heeft. De Russen hebben de vesting van de zwakste zijde aangetast, dat is van den kant van den Donau. Generaal Schilder had een ontwerp van aanval beraamd, dat de goedkeuring van vorst Paskewitsch niet heeft kunnen wegdragen. Den 23 en 24 Mei zijn er twee forten aangetast, zonder dat dit een gelukkig gevolg heeft opgeleverd. 4 à 5000 man namen daaraan deel. Generaal Schilder heeft daarop eene versterking van 10,000 man bekomen. Den 28sten is een algemeene aanval gewaagd. Toen zijn de werken veroverd en [illegible]. De Turken, onder het bevel van Mussa-pacha zelf, hebben in den nacht van 29 op 30 Mei een uitval beproefd, de Russen in de veroverde sterkten aangetast en genoodzaakt zich van daar te verwijderen. Den 30sten hebben de Turken die werken vernield, het geschut weggevoerd en herstellingen aangebragt aan die werken, welke zij voortdurend bezet hielden. De Russen hebben vervolgens in den nacht van 30 op 31 Mei de voorwerken wederom bezet, en de Turken naar Silistria teruggedreven.

Een ander blad deelt insgelijks bijzonderheden mede nopens den strijd, die te Silistria gevoerd is. Men weet, dat de twee aanvallen van den Russischen regtervleugel niet goed geslaagd zijn. Intusschen hebben de voorwerken die de afgescheiden sterkten bedekten, veel door het vuur der Russen geleden. Men kon er niet aan denken, ze te herstellen; daar men de Russen tegenover zich had, die onophoudelijk in aantal toenamen. Die werken hadden bovendien te weeg gebragt, wat men er van hoopte en eene voortdurende verdediging zou meer offers gekost hebben dan zij waard waren. Mussa-pacha heeft den 31 een uitval gedaan, en gedurende den strijd heeft hij het geschut en het kruid, dat zich in de bedoelde werken bevond, naar de vesting of de afzonderlijke sterkten doen overbrengen, terwijl hij terzelfder tijd, zooveel dit mogelijk was, die werken heeft doen vernielen. Toen die verrigtingen volbragt waren, zijn de Turksche troepen naar de vesting teruggekeerd. De Russen hebben de stellingen, door de Turken verlaten, bezet en hunne toebereidselen aangevangen, om de bres te openen. Prins Paskewitsch heeft den 1sten Junij een officieel bulletin over de gebeurtenissen van Silistria bekend gemaakt. Hij geeft het daarin toe, dat de pogingen der Russen tot op 30 Mei met geen goeden uitslag werden bekroond, maar hij voegt er bij, dat den 31sten de regtervleugel onder bevel van generaal Schilder de voorwerken aanviel, zich er van meester maakte en de Turken dwong in allerijl naar de vesting terug te keeren. Uit dat officiële berigt blijkt alzoo, dat geen der afzonderlijke forten tot dien tijd was genomen, en dat de linkervleugel en het middenpunt van het aanvallende leger hunne krijgsverrigtingen nog niet hebben aangevangen. Dat de Russen eene beweging zouden gemaakt hebben, om zich terug te trekken is onjuist. Regtstreeksche brieven melden, dat het beleg van het afzonderlijke fort Abdul-Medjid, achter Silistria gelegen, een aanvang heeft genomen; dat de krijgsverrigtingen met spoed worden voortgezet, en dat men binnen weinige dagen bres zou kunnen schieten.

Eene depêche van Hamburg bevestigd het, dat het smaldeel van den admiraal Napier voor Sweaborg kruist, op 3 mijlen afstand van die vesting, in de baai van Porkala. Het schijnt evenwel niet, dat er, sedert de zaak van Hango, een nieuwe aanval tegen de Russische kusten is gerigt. De laatste berigten houden nog niet in, dat de Fransche en Engelsche smaldeelen zich hebben vereenigd.

Nu we van vloten spreken, voegen wij hierbij, dat de laatste tijdingen uit China depêches bevatten van Hong-Kong van 22 April, waarvan de telegraaf een kort berigt heeft medegedeeld, bevattende, dat de Engelsche en Fransche oorlogsschepen, te Hong-Kong stationnerende, zich gereed maakten het Russische smaldeel, dat zich in die wateren bevindt, op te zoeken, om met hen strijd te voeren. Het betreft de Russische schepen, die, op het voorbeeld van de Amerikaansche vloot, onder bevel van Perrij eene vredelievende taak op Japan hebben uitgevoerd. Het zou nog al zonderling zijn, dat de eerste berigten van een strijd tusschen de Russisch en Engelsch-Fransche zeemagt van China werden ontvangen, terwijl zulke ontzaggelijke vloten in de binnenzeeën van Europa in beweging zijn gesteld, zonder tot hiertoe eenigen slag te hebben geleverd.

— Volgens een particulier schrijven uit Schumla van den 1sten dezer, had Omer-Pacha in den laatsten tijd geene beweging van eenig belang uitgevoerd. Hij scheen de aankomst der Westersche hulptroepen te willen afwachten, alvorens iets tot ontzet van Silistria te ondernemen.

In brieven uit Konstantinopel van den 30 Mei leest men, dat de Porte voor 30 millioen piasters schatkistbiljetten, rentende 10 percent en over drie jaren af te lossen, zou uitgeven, en verder op nieuw pogingen tot het aangaan eener geldleening met Europesche kapitalisten wilde doen. De ongeregelde Turksche troepen zouden onder het bevel gesteld worden van twee Europesche krijgsoversten, den Franschen generaal Yussut, die in Algerie, en den Engelschen kolonel Beatson die in Britsch Indie geleerd heeft, ongeregeld krijgsvolk tot bruikbare troepen te vormen. Te Konstantinopel werd verzekerd, dat de Fransche en de Engelsche opperbevelhebbers vooreerst hadden afgezien van het plan, om met land- en zeemagt eenen aanval op de Krim en op de Russische krijgshaven Sebastopol te doen, en wel omdat de westersche hulptroepen vooreerst tot de verdediging van den Balkan onmisbaar waren.

— De officiële Fransche *Moniteur* deelt het volgende mede als den inhoud van een schrijver uit Trebisonde. Selim Pacha heeft naar de ontruimde stad Uzurguethe 19,000 man Turksche troepen afgezonden. De Russen zijn van daar met 450 zieken naar Kutaïs getrokken, doch zij ontvingen van de inwoners dezer plaats aanzegging, dat er hongersnood heerschte en zij er slechts zouden ontvangen worden. M de Russische troepen, die de sterkte van Anapa tot Redoute Kalet ontruimd hadden, hebben zich naar Tiflis begeven. Schamijl staat aan het hoofd van 35,000 man, omstreeks 18 uren afstands van die stad.

De Parijsche *Patrie* deelt een brief mede, die den 29sten Mei ter reede van Hango op het Fransche linieschip *Austerlitz* geschreven is. Daarin wordt omstandig verhaald, dat de Amiraal Napier den 23sten Mei het fort Hango door twee stoomschepen eene wijle heeft doen beschieten, alleen om over de uitwerking der kogels en houwitsers te kunnen oordeelen.

Ook op eene particuliere scheepstimmerwerf te Blackwall wordt voor het Engelsche gouvernement een aantal kanonneerbooten gebouwd, die voor de dienst in de Oostzee bestemd zijn. Zij zijn haast voltooid en zullen alsdan onverwijld naar hare bestemming gezonden worden.

Men berigt uit Frankfort van den 10 dezer, dat men aldaar verzekert, dat tusschen Frankrijk, Engeland en Zweden onderhandeld wordt over den verkoop der laatstgenoemden staat aan de beide Westersche mogendheden, van zijne talrijke en voor den oorlog in de Oostzee doelmatig ingerigte bootenflotilje. Dit ware tevens voor Zweden een middel, om zich voorshands van deelneming aan den oorlog tegen Rusland te onthouden.

— Men schrijft uit Parijs van 10 dezer het volgende: Men verzekert, dat de Keizer dezer dagen gezegd heeft, dat indien het waar was, zoo als alles schijnt aan te duiden, dat Zweden zich bij de Westersche mogendheden aansloot, de middelen om Rusland te land aan te tasten zooveel vertrouwen inboezemden, dat het zeer ligt kon gebeuren, dat hij over een jaar zich te Petersburg bevond met de troepen van het kamp van St. Omer.

Binnenland.

's Gravenhage, 13 Junij.

Z. M. heeft den gepension. majoor der genie in Oost-Indie F. A. Kortz benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw.

Z. M. heeft benoemd tot directeurs der postkantoren: te Edam, de heer W. Borst Jzn., directeur van het postk. te Schagen; te Schagen, de heer P. W. Dillié, ad interim belast met de waarneming van het postkantoor te Edam.

Z. M. heeft de heer jhr. J. C. R. van Hoorn van Burgh op nieuw benoemd tot voorzitter van den raad van bestuur van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Z. M. heeft de volgende pensioenen verleend aan de heeren: J. v. d. Wulp, gewezen commies bij het Dep. van Justitie, ten bedrage van ƒ1000 's jaars; J. G. C. de Grebel, gewezen adj.-commies bij hetzelfde Dep. ten bedrage van ƒ938 's jaars, en aan H. J. Straman, mede gewezen adj.-commies bij hetzelfde Dep., ten bedrage van ƒ953 's jaars.

* Heden wordt de verjaardag van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden in de residentie op de gebruikelijke wijze gevierd, zoo door het uitsteken der vlaggen en het bespelen van het klokkenspel, als door het houden van eene groote parade in de Maliebaan.

* Het heeft H. M. de Koningin behaagd onzen stadgenoot, den heer Allan, te benoemen tot HDs. leverancier in zijden stoffen, en tevens vergunning te verleenen haar wapen te mogen voeren.

* Ook verneemt men, dat Z. D. H. de Hertog van Saxen-Weimar, zich van het Loo naar Weimar zal begeven, en, vergezeld van HDs. dochter, prinses Anna, tegen de maand October van daar naar de residentie zal terugkeeren.

* Men verneemt, dat HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik, na eenigen tijd te Soestdijk te hebben doorgebragt, zich van daar naar Luxemburg zullen begeven, ten einde tot in het laatst van dit jaar in het Groot-Hertogdom te verblijven.

* Z. Exc. baron Forstner van Dambenoy, Minister van Oorlog, is van zijne reis in de residentie teruggekeerd en heeft heden de werkzaamheden aan het departement hervat.

* In deze residentie is aangekomen en aan het *Hotel Paulez* afgestapt de heer Mr. L. W. C. Keuchenius, Raadsheer in het Hoog Geregtshof van Ned. Indie, met familie, komende van Batavia.

* Heden morgen ten 12 ure trof een der passagiers, bij de aankomst van de volksschuit van Delft, alhier het ongeluk van, bij het uitstappen der schuit, dood ter neder te storten. Een toeval maakte plotseling een einde aan zijn leven. Het was een man van ongeveer 60 jaren.

* Gisteren avond, ongeveer ten 11 ure, werd bij den broodbakker Kok, op het Spui alhier, brand ontdekt, welke zich bepaalde in de bakkerij boven den oven, door het vlam vatten der krullen en eenige manden. Men is evenwel spoedig den brand meester geworden door de hulp der buren. Er was eene brandspuit aanwezig, die nogtans geen water heeft behoeven te geven. Dit is in een betrekkelijk kort tijdsbestek de derde maal, dat aldaar brand is ontstaan.

Bij Koninklijk besluit is bepaald, dat vrijstelling van port wordt verleend voor de briefwisseling gevoerd wordende tusschen de vereenigde hoofdcommissie ter bevordering der belangen van de Nederlandsche nijverheid op de in 1855 in Parijs te houden tentoonstelling en de onderscheidene subcommissien ter eene — en het Departement van Binnenlandsche Zaken, mitsgaders de commissarissen des Konings in de provincien en de gemeentebesturen ter andere zijde.

* Dezer dagen heeft het licht gezien eene proeve eener geschiedenis van de scheepvaartwetgeving op den Rijn, door den heer J. J. Wolterbeek. Daaruit blijkt, dat de scheepvaart op die rivier in de jongste jaren zeer is toegenomen. Onder anderen zijn in dit [illegible] geschrift medegedeeld staten van de langs het [illegible] te Lobith op- en afgevoerde goederen. Opgevoerd werden [illegible] in 1845 2,088,000 in 1835 1,709,000 centenaars [illegible] in 1853 3,179,000 en in 1853 4,892,000, afgevoerd [illegible] in 1853 8,923,000, centenaars; in 1845 1,543,000 en in 1853 [illegible]

Men verneemt, dat dezer dagen bij de regering het berigt is ingekomen, dat wijlen de heer Adriaan van der Hoop aan het Rijk ter plaatsing op het archief, vermaakt heeft de nagelaten papieren van zijn vader, Mr. J. C. van der Hoop, vroeger raad en fiskaal der admiraliteit van Amsterdam, later Minister van Marine. Het is uit de door den heer Jacob Swart gegeven levensbeschrijving van dien verdienstelijken staatsambtenaar bekend, dat deze zich bijzonder had toegelegd op het verzamelen van zeekaarten en van alle geschriften tot de geschiedenis van het Nederlandsche zeewezen betrekkelijk. (*Kunst- en Letterbode*.)

Bij besluit der Portugesche regering van 17 October 1853 zijn de daarin genoemde havens der provincie Mozambique, voor den vreemden handel opengesteld, en bij decreet van 19 October een entrepôt in de hoofdstad dier provincie opgerigt. De haven Lourenço Marquis in de Dolagoa-baai. De regten te Mozambique zijn ongeveer 8 pct. voor de goederen der natien, waarmede Portugal tractaten heeft, en 12 pct. voor de overigen. De uitgewekene boeren van Hollandschen oorsprong, welke de Kaap de Goede Hoop verlaten hebben, en thans eene republiek in Afrika vormen, handelen reeds met de baai van Lourenco Marques, en daar deze baai hunne meest naburige haven is, moet die handel zich zeer uitbreiden, wanneer aldaar groote aanvoeren van goederen in Europa plaats vinden.

Gisteren werd de zaak van Jhr. M. Salvador en S. Fongers in appel tegen het bekende vonnis van de Arrond. Regtbank te Haarlem, voor het Prov. Geregtshof in Noord-Holland behandeld. Het O. M. werd waargenomen door Mr. J. A. Jolles; de appelanten werden verdedigd door de heeren Mrs. W. Boonacker en Ph. A. Haas Az. Alle getuigen à décharge waren op nieuw door de appellanten opgeroepen. De raadsheer rapporteur Mr. Wiardi Beekman heeft zijn rapport in eene zeer uitvoerige rede medegedeeld. Het Hof besloten hebbende, op verzoek van Mr. W. Boonacker, eerst de getuigen te hooren, waarmede het O. M. zich vereenigde, zoo bleek, dat van de 27 gedagvaarden, drie getuigen afwezig waren, als Mr. J. J. Messchert van Vollenhoven, Evelein en Mr. van Bommel, waartegen de proc.-gener. de verwijzing in eene boete van *f* 60 requireerde. De appelanten verklaarden het hoogste belang te hebben bij de getuigenis van Mr. van Bommel, ofschoon zij zich niet verzetten tegen het voeren der exceptieve defensie. Het hof heeft besloten, de beslissing daarover tot heden aan te houden en tevens, dat eenige stukken, die in de eerste instantie niet aanwezig waren, ten processe zouden mogen dienen. Daarna heeft de heer Salvador eene prealabele exceptie in eene uitvoerige rede uiteengezet, aantoonende, dat, terwijl vijf door hem ingediende klagten geincrimineerd zijn wegens laster, er slechts omtrent twee dier klagten een onderzoek heeft plaats gehad. Mr. Boonacker had alvorens verklaard, dat de verdedigers zich alleen met het regtsgeleerde gedeelte van de zaak zouden belasten.

Heden ten 10 ure zal de zaak verder worden behandeld.

Eergisteren avond heeft ds. B. ter Haar, die, zoo als men weet, tot hoogleeraar te Utrecht is benoemd, van zijne gemeente te Amsterdam, in de Nieuwe Kerk, afscheid genomen.

Den 8 dezer is met goed gevolg van de werf van den scheepsbouwmeester H. H. van der Werf te Appingedam, van stapel geloopen het niewe kopervast schoonerbrikschip *Nijverheid*, groot ruim 100 lasten, te voeren door kapt. A. Metus van Termunten, voor rekening eener reederij onder directie van den heer J. H. Rottinghuis te Delfzijl. Voor dezelfde rekening werd dadelijk daarop de kiel gelegd van een ander kopervast schoonerschip, *de stad Appingedam*, groot 110 lasten, te voeren door kapt. J. Bebingh, van Appingedam.

Men verneemt, dat het te Maastricht uitkomende dagblad, het *Journal du Limbourg*, binnen kort door de eigenaars, de wed. Burij en Zoon, zal worden overgedaan aan den heer van Osch-Amerika, drukker en uitgever van de mede te Maastricht uitkomende *Courrier de la Meuse*. Deze twee bladen zouden in één worden gesmolten.

In de *N. Pr. Z.* leest men een schrijven uit 's Gravenhage, aldus luidende: « Het antwoord van Nederland (wegens Limburg), op het door Oostenrijk en Pruissen gedaan verzoek, om toe te treden tot het onlangs tusschen die beide mogendheden gesloten verdrag, zal stellig afwijzend zijn. Aangezien het verdrag de mogelijkheid van een oorlog tusschen Duitschland en Rusland daarstelt, zal de Koning-Groothertog als zoon der zuster van den Keizer van Rusland, daaraan geen deel willen nemen, maar liever de strengste onzijdigdigheid in acht nemen, althans zoolang als Nederland niet gedwongen wordt, zich in den oorlog te mengen. Mogt zulks het geval zijn, dan zal Nederland ongetwijfeld verkiezen tot het verdrag van 12 Maart (tusschen Frankrijk en Engeland) toe te treden.» (*Tyd.*)

---

* De Gemeenteraad van Sommelsdijk heeft, bij besluit van 29 Mei jl. besloten tot het instellen op den laatsten der maand April van ieder jaar, van eene vrije voorjaars paarden- en veemarkt, en op den eersten Woensdag in de maand November van ieder jaar, van eene vrije najaars paarden- en veemarkt in die gemeente.

Leiden, 12 Junij. Heden promoveerde tot doctor in de regten, de heer D. van Foreest, van Alkmaar, met *Theses.*

Tubbergen, 10 Junij. Voor diegenen, die belang stellen in eene ware en niet door partijzucht ingegevene voorstelling van den afloop der instructie tegen het stembureau te Tubbergen, diene tot inlichting, dat bij het arrest van het provinciaal geregtshof van Overijssel, waarbij de leden van dat bureau buiten vervolging zijn gesteld, uitdrukkelijk is overwogen:

« Dat de instuctie der zaak geene aanwijzingen oplevert, dat de feiten door de beklaagden zouden zijn gepleegd ter kwader trouw en met een bedriegelijk oogmerk, bepaaldelijk niet dat de beklaagden, zoozals het Openbaar Ministerie beweert, ze zouden hebben bedreven met het misdadig doel, om aan de keuze van andersdenkende kiesgeregtigden afbreuk te doen, en hunne eigene keuze te bevorderen; en dat integendeel de gevoerde instructie veeleer de kenmerken oplevert, dat de verkeerde en onware opgaven, door de beklaagden gedaan, een gevolg zijn geweest van achteloosheid en nalatigheid der beklaagden in het behoorlijk naleven der wettelijke bepalingen en in het nakomen der op hen rustende verpligtingen in hunne respectieve betrekkingen van voorzitter en leden van het bureau van stemopneming.

Eer de *Waakzaamheid* en, op haar crediet, de *Amsterd. Cour.* zich met het verwringen van de feiten dezer zaak inlieten, hadden zij moeten bedenken, dat niets gemakkelijker is, dan, om door eene *woordelijke* aanhaling uit het voormeld arrest, hunne eerlijkheid aan de kaak te stellen. (*H.*)

Helmond, 12 Junij. Naauwelijks zijn de ingezetenen van Gemert eenigen tijd in het bezit van hun prachtig vergroot kerkgebouw, dat met zooveel offers van de gemeentenaren is tot stand gebragt: of zij vinden zich voor al de gedane kosten deerlijk teleurgesteld. Op Pinksterdag onder het Lof terwijl eene groote menigte de heilige dienst bijwoonde, zakten eensklaps de pilaren en zonk het gewelfsel. Schrik en angst maakten zich van allen meester, en men stroomde met alle geweld naar de kerkdeur, om het gevaar te ontvlugten; door het groot gedrang, daar ieder zoo spoedig mogelijk de open lucht wilde bereiken, werden veler kleuren gescheurd, en aan stukken gereten; ongelukken zijn er nogtans niet te betreuren.

Men verneemt, dat de pilaren, waarop het nieuwe werk aangebouwd is, door het uitkappen te zeer verzwakt zijn en alzoo niet bestand zijn om den last van den nieuwen aanbouw te dragen. De kerk is daarna gesloten geworden.

---

§ **Breda**, 12 Junij. Naar men van goederhand verneemt, is gisteren te Tilburg, in eene vergadering van afgevaardigden uit de in deze provincie bestaande handboogschutterijën besloten, dat de nationale wedstrijd, door Z. M. onzen geëerbiedigden koning uitgeschreven, en waarvoor door HD. *f* 500 zijn toegekend, zal worden gehouden binnen deze stad, als daartoe het best geschikt en gelegen. Wijders vermeent men, dat de dag, waarop de wedstrijd zal worden gehouden, is bepaald op den 14 Augustus, aanst., en dat Z. M. eerbiedig zal worden uitgenoodidigd, dat nationale feest met zijne Hooge tegenwoordigheid te komen vereeren. Men weet, dat door onzen Gemeenteraad bereids eene som voor deze gelegenheid is toegestaan, waarvan de hoegrootheid nader zal worden bepaald, en men hoopt, dat wanneer de Raad mogt kunnen goedvinden, om tot regeling of medewerking tot dat feest, eene commissie uit zijn midden te benoemen, de keuze wederom mag vallen op dezelfde heeren, die ten verledene jare ter gelegenheid onzer stedelijke feesten met de regeling daarvan zijn belast geweest en zich alstoen, zonder onderscheid, zoo loffelijk van hunne taak hebben gekweten.

Aalten, 11 Junij. Gisteren had de zoon van den landbouwer P., het ongeluk een klap van de molenwiek te krijgen tegen het hoofd, waarop hij nederzeeg; weder willende opstaan kreeg hij een tweeden slag, dien hem zijn oor bijna geheel van het hoofd scheurde.

Door spoedig aangebragte heelkundige hulp heeft het mogen gelukken het oor weder aan te zetten.

— Als eene bijzonderheid kunnen wij melden, dat de heerlijke korenvelden halmen bevatten, die hoewel nog niet geheel volwassen eene lengte hebben als volgt:

Eerste geleding	5	duim	Nederl.
2de »	18	»	»
3de »	28	»	»
4de »	35	»	»
5de »	59	»	»
6de »	72	»	»
de Korenaar	13	»	»
	2 El 30 d.		

Bijna alles staat op de akkers buitengewoon goed, zoodat zelfs de oudste ingezetenen zich niet herinneren kunnen dat ooit het geval is geweest.

De aardappelen, aan wier loof de nachtvorsten onlangs nog al schade hadden gedaan hebben zich goed hersteld en men onderstelt, dat aan de knol weinig nadeel zal zijn toegebragt.

Advertentiën.

223ste Nederlandsche Staats-Loterij

2e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 53 en 19264 *f* 1500. N°. 4804 en 13405 *f* 1

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 13 Junij 1854.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$58\frac{3}{8}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{9}{16}$			
Dito Certificat..	3	$69\frac{3}{4}$	*Hope* 1798/1816	5	$98\frac{1}{2}$
Dito Dito ..	4	$87\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$	Dito 1828/1829	5	$98\frac{1}{2}$
O. I. Leening..	4		Cert. 1831/1838	5	87
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	86	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	74
Hand.-Maats..	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* ...	4	79
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	
Certificaten...	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$47\frac{3}{8}$	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën ...	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$19\frac{3}{16}$ $\frac{1}{8}$	Obligatiën ...	4	68
Dito Buitenl. .	3	$39\frac{5}{8}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	$35\frac{11}{16}$ 6 6			
Bew. Sp. Com.		$4\frac{9}{16}$	Metalliek ...	5	6
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	74
Portugal.			Dito letter B. .	5	74
Londen nieuwe.	5	$35\frac{3}{4}$ $\frac{15}{16}$ $\frac{7}{8}$	Dito 1847 ...	$2\frac{1}{2}$	3
Dito uitgest ..	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	3

Braz., bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 96; Phila act. $3\frac{7}{16}$; Mexic., te Lond. 3 pct. $22\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; $22\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$.

Bij tamelijk veel affaire in de hoofdsoorten van Holl. effecten, was de stemming heden over het geheel iets

---

FRANKFORT, Maandag 12 Junij, 5 pct. Meta Spanje binn. 3 pct. $35\frac{1}{2}$; dito 1 pct. $19\frac{3}{16}$; Londen $117\frac{3}{4}$; dito op Parijs $93\frac{3}{4}$; dito op Weenen

---

LONDEN, Maandag 12 Junij. Consols cont. Mexico N. 3 pct. $23\frac{3}{4}$, 24; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. Uitg. $6\frac{3}{8}$; Sardinie 5 pct. 83; Spanje 3 pct. pct. $19\frac{3}{8}$, $19\frac{1}{2}$; dito Certificaten $4\frac{3}{8}$; dito Passi sen $4\frac{1}{2}$ pct. 84; dito 5 pct. 99; Holl. $2\frac{1}{2}$ pct. 4 pct. $88\frac{1}{2}$.

PARIJS, Maandag 12 Junij. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 3 pct. 71.85; Sp. Binn. 3 pct. 36; Belg. Metall. 82.

WEENEN, Maandag 12 Junij. N. Metall. $90\frac{1}{4}$; Bankactien 1255; Zilver $33\frac{1}{2}$; Goud den 13.00; Parijs 157.

MADRID, Vrijdag 9 Junij. Sp. binn. nieuwe 1 pct. $19\frac{7}{8}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's